

Restaurering av vassdrag og våtmark

– et viktig bidra til å løse både natur- og klimautfordringene

Restaurering er stadig mer aktuelt

Åpen bekk gir bedre trivsel og bedre flomsikkerhet

For 20 år siden var noen få ildsjeler opptatt av å åpne bekker. Nå er det blitt helt nødvendig.

Fra Aftenposten 21. september 2023

FNs bærekraftsmål og tiår for restaurering

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

UNITED NATIONS DECADE ON
**ECOSYSTEM
RESTORATION**
2021-2030

Delmål:

6.6) beskytte og restaurere vannrelaterte økosystemer

15.1) bevaring, restaurering og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer

EUs Grønne Giv og den nye Naturavtalen

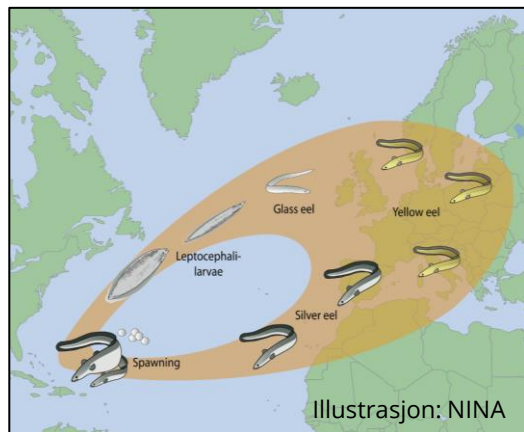
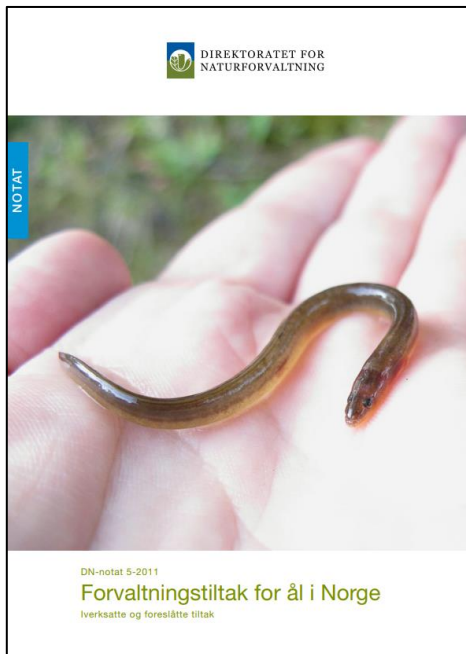

Restoring at least 25 000 km of EU rivers to a free-flowing state

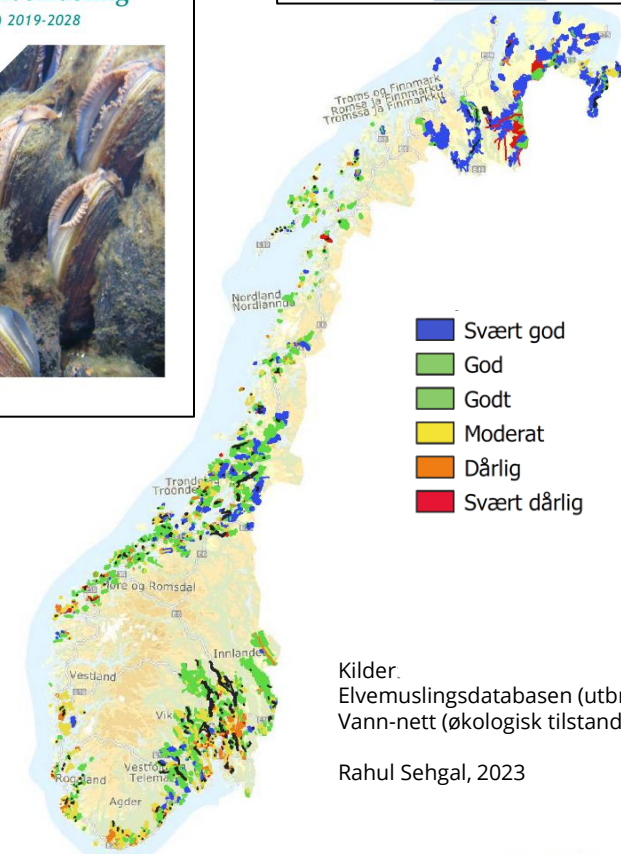
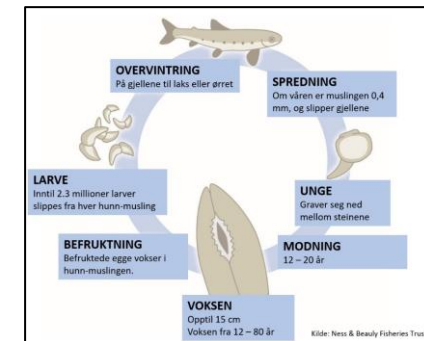
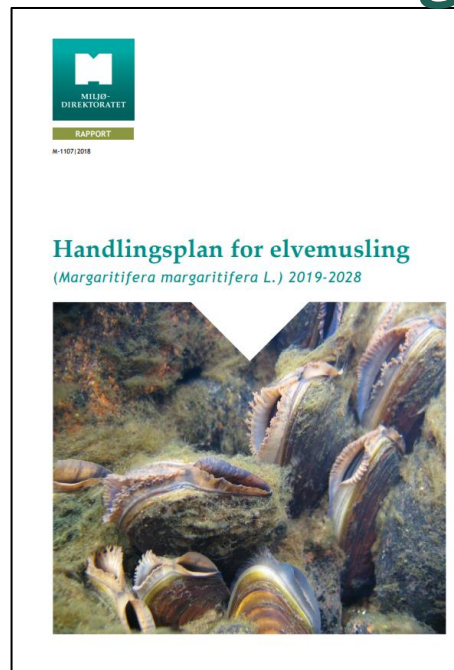

Truede ferskvannns-arter: to eksempler

Ål

Elvemusling

Kilder:
Elvemuslingsdatabasen (utbredelse)
Vann-nett (økologisk tilstand/potensial)

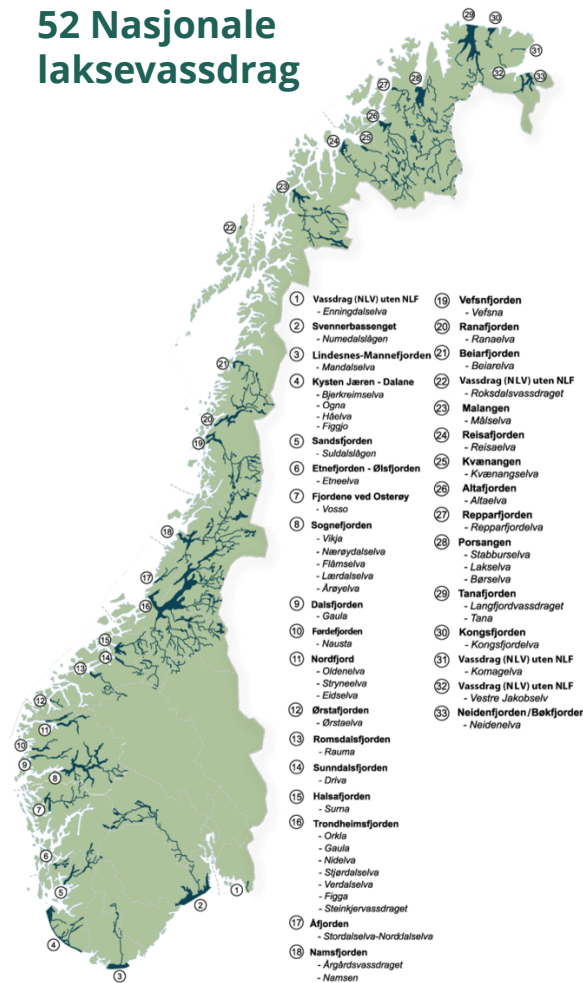
Rahul Sehgal, 2023

Vernet og truet vassdragsnatur - eksempler

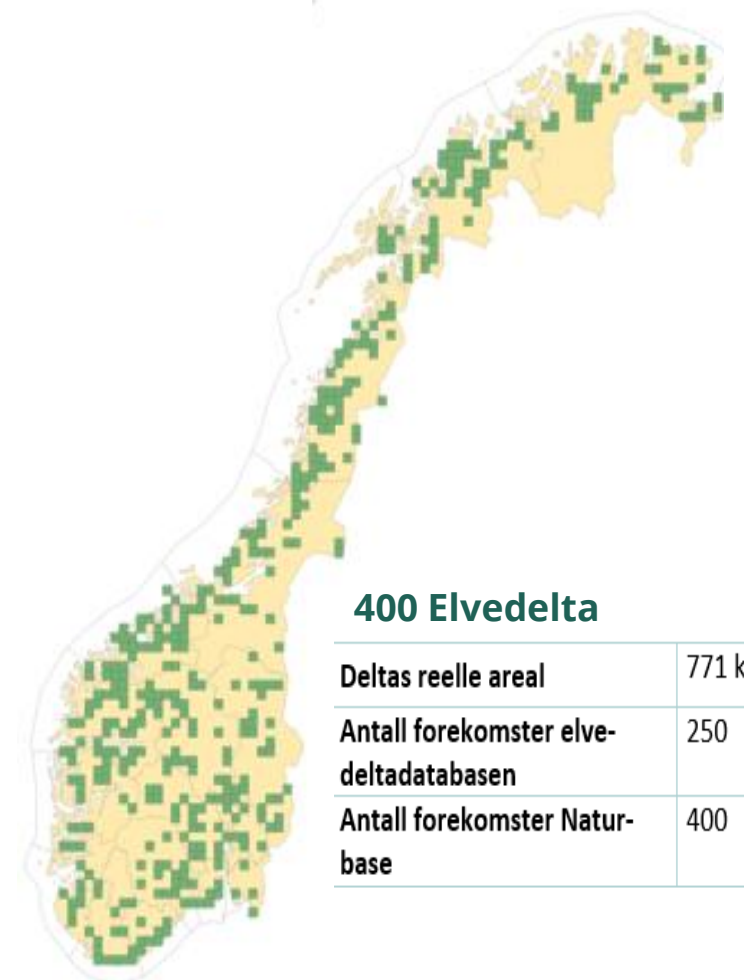
389 Varig verna vassdrag

52 Nasjonale laksevasdrag

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning, 2010
www.miljøstatus.no

400 Elvedelta

Deltas reelle areal	771 km ²
Antall forekomster elvedeltadatabasen	250
Antall forekomster Naturbase	400

Ny stortingsmelding om klimatilpasning

Meld. St. 26

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Klima i endring
– sammen for et klimarobust samfunn

2024-budsjettet

DET KONGELEGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2024

Utgiftskapittel: 1400–1482

Inntektskapittel: 4400–4481 og 5578

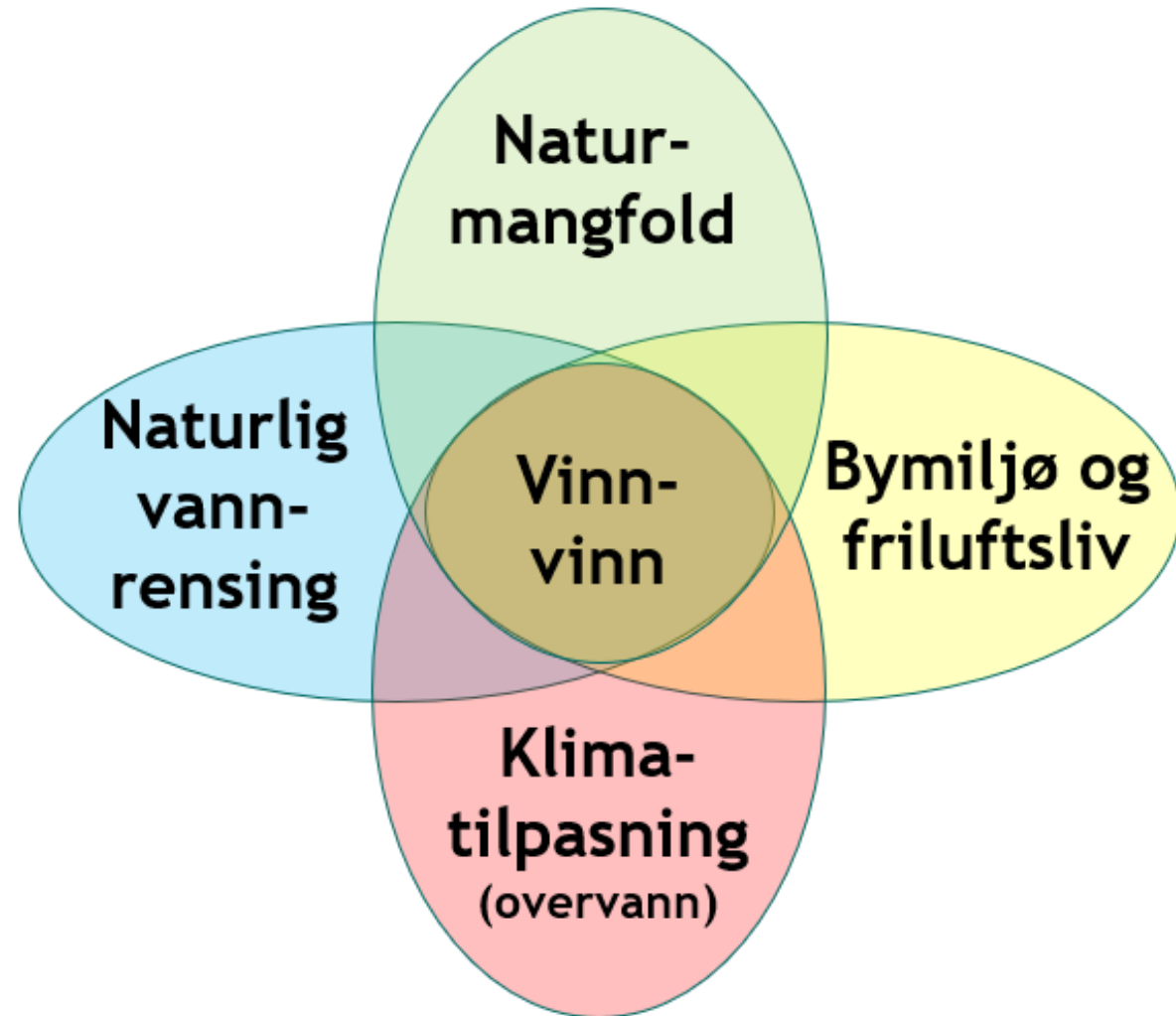
Restaurering gir nytte på flere politikkområder

Foto: Erik Næss, Oslo Byarkiv, 1959

Foto: Anders Iversen, Miljødirektoratet, 2023

Vinn-vinn for klimatilpasning og naturmangfold

Ikke bare frykt og kaos:

– Flommen kom på en måte ganske beleilig

Her kom det faktisk noe positivt ut av ekstremværet «Hans».

Thomas Nicolay Hansen
thomas@eub.no

HURDAL

Tidligere i sommer omtalte EUB at det er igangsatt et storstilt restaureringsprosjekt i Hurdals-elva. Elva skal tilbakeføres slik at det blir mer likt naturtilstanden, med mål om å få mer ørret i elva og i Hurdalsjøen. I artikkelen kom det fram at selve arbeidene i elva var ventet å vare rundt en måneds tid, litt avhengig av hva de eventuelt måtte komme over av utfordringer.

– Veldig spente

Få uker senere dukket en stor utfordring opp, nemlig ekstremværet Hans. Vannmengdene skapte kaos i veinettet i Hur-

ØY: I elva er det etablert flere steinøyer. FOTO: HUVU

FISKETRAPP: Fisketrappa ved Hurdal Verk ble fylt opp med drivved og annet flommen førte med seg, men ble raskt ryddet slik at fisken igjen skal kunne vandre. Dette bildet er fra før flommen.

FOTO: HUVU

FLOMMEN: Slik så det ut da flommen herjet i Hurdalselva.

FOTO: CHRISTIAN JUEL

Fra Eidsvoll Ullensaker Blad 2. september 2023

Nederland: Room for the river

Nijmegen and the Waal River. Kilde: urbannext.net

Kilde: HNS Landscape Architects

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Vedtatt ved kongelig resolusjon 20. juni 2023

Kommunal- og distriktsdepartementet

Tydelige forventninger:

*«naturbaserte løsninger skal vurderes,
og dersom andre løsninger velges skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort»*

Naturbaserte løsninger: god samfunnsøkonomi

*«Restaurering gir tilbake
mellom 8 og 38 euro for hver
euro som investeres»*

vann fra fjell til fjord

Mer livskraftige vassdrag

Nasjonal strategi for restaurering av vassdrag 2021 – 2030

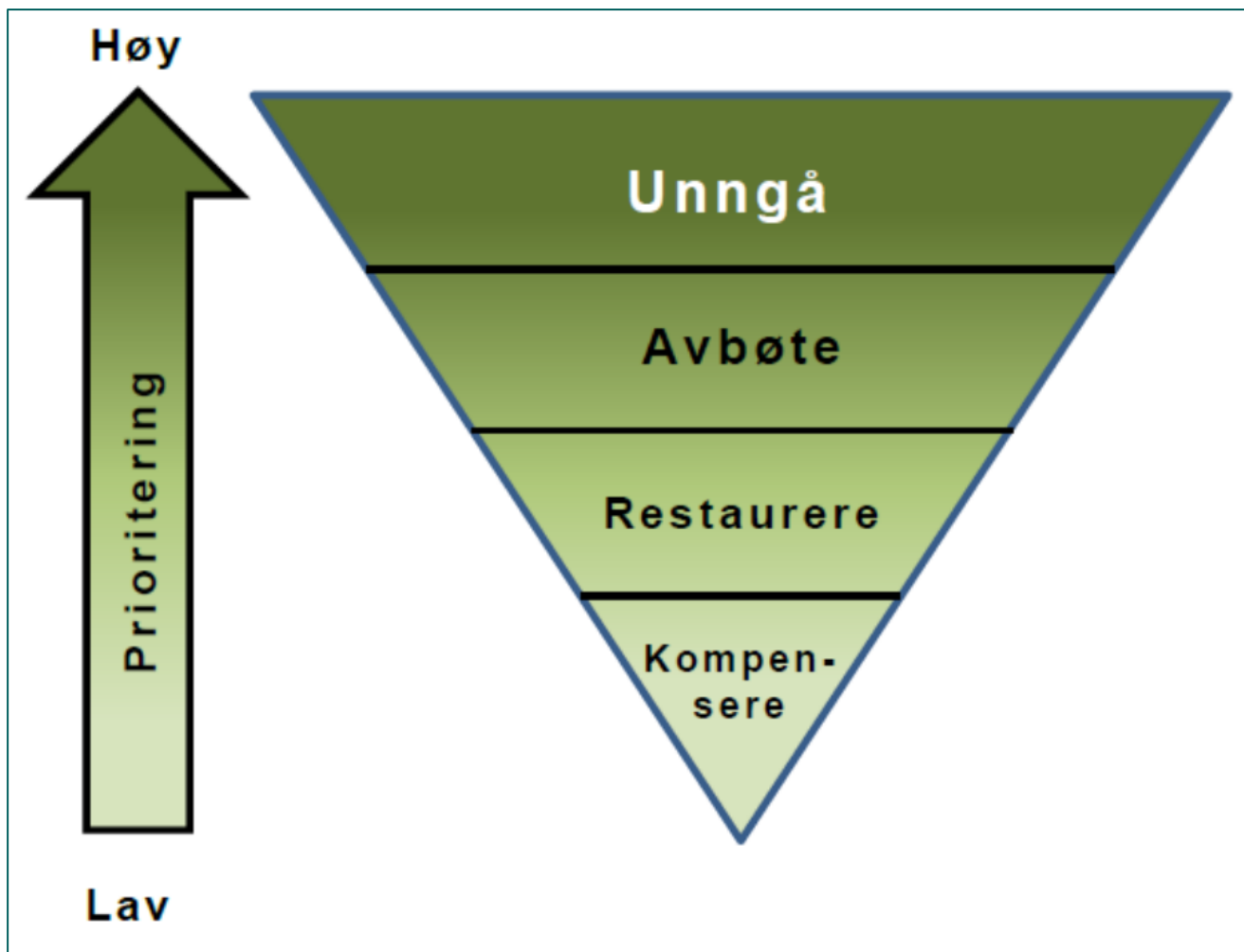
Mars 2022

Dokumentet er utarbeidet med utgangspunkt i Restaureringsprosjektet under Direktoratgruppen for vannforvaltning, ledet av Miljødirektoratet.

Nasjonal strategi for restaurering av vassdrag

Kilde: Statens vegvesen

Det mest
kostnadseffektive
miljøtiltaket:

å unngå
forringelse!

Miljø-
direktoratet